

Dan človekovih pravic in naši predlogi

Svetovni »Dan človekovih pravic« temelji na Splošni deklaraciji o človekovih pravicah OZN, ki v 19. členu zajema človekovo pravico do maternega jezika in pravico do komuniciranja. Menimo, da je tem dvem pravicam potrebno nameniti več pozornosti, zato posredujemo naša stališča in predloge:

1. Nobeden tuj nacionalni jezik ne sme imeti prednosti pred materinščino

V Sloveniji se nekritično širi uvajanje tujih nacionalnih jezikov- predvsem angleščine -v vrtce in prve razrede osnovne šole. Otroci pri tej starosti še nimajo izoblikovanega odnosa do materinščine in do kulturno jezikovne samobitnosti (identitete), zato je takšno uvajanje nesprejemljivo. Možno je le v izjemnih primerih- npr. večjezična družina- ne pa v celotnem vzgojno izobraževalnem sistemu. Takšno uvajanje tujih nacionalnih jezikov pred materinščino je torej nesprejemljivo in škodljivo za oblikovanje kulturno jezikovne samobitnosti (identitete) posameznika in naroda.

Predlagamo, da ustrezne ustanove – še posebej Ministrstvo za kulturo in Društvo pisateljev Slovenije- obravnavajo in ocenijo sedanje stanje ter predlagajo potrebne spremembe

2. Mednarodno komuniciranje mora potekati na enakopravni osnovi

Tako v Sloveniji kot v svetu vztraja kolonialna vloga jezikov velikih narodov- predvsem angleščine -in diskriminacija ostalih kultur ter jezikov. Preko 6000 različnih kultur in jezikov predstavlja neprecenljivo bogastvo vsega človeštva. Mednarodne razmere se hitro spreminjajo (vprašljivost angleščine, vzpon kitajščine, vzpon nacionalizmov, zmeda v Evropski uniji in v svetu...) in zahtevajo drugačne rešitve tudi na področju enakopravnega sporazumevanja. Zato ponovno opozarjamo na dve resoluciji UNESCO-a iz leta 1954 in 1985, ki vsebujeta priporočilo vsem državam za širjenje in uporabo nacionalno nevtralnega mednarodnega jezika esperanta kot drugega jezika za enakopravno mednarodno sporazumevanje.

Predlagamo, da ustrezne ustanove- še posebej Ministrstvo za šolstvo in Slovenska nacionalna komisija UNESCO- obravnavajo in ocenijo sedanje stanje ter predlagajo potrebne spremembe

3. Slovenija naj se spremeni iz opazovalke v aktivno pobudnico sprememb

Prepričani smo, da bi Slovenija glede na njene geopolitične razmere in ob upoštevanju zgodovinskih izkušenj lahko v ožjem in širšem mednarodnem prostoru oblikovala konkretne pobude za bolj uspešno uresničevanje človekovih pravic tako glede pravice do maternega jezika kot pravice do enakopravnega mednarodnega sporazumevanja ter sodelovanja.

V okviru naših prostovoljnih možnosti smo pripravljene sodelovati pri vseh pobudah v tej smeri.

Ljubljana, 10.december 2017

Združenje za esperanto Slovenije

Poslano:

- Sredstva obveščanja
- Ministrstvo za kulturo RS in Društvo pisateljev Slovenije
- Ministrstvo za šolstvo in Slovenska nacionalna komisija UNESCO